

VUKOVAR - ŽIVOT UVIJEK PREVLADA

(putopis, Andrijana Pahljina, 8.b)

Jutro je bilo poprilično osvježavajuće i nekako toplo. Na nebu je tu i tamo svijetlila poneka zvijezda, ali se mjesec jasno vidio. Očekivala sam da će dan biti oblačan, ali prevarila sam se. Kada je u 5,45 trajekt zabrazio prema kopnu, čekao nas je dug put do Grada heroja koji je u ne tako davnoj prošlosti prošao kroz ralje Domovinskog rata ostavivši za sobom tugu, jad i uspomene kojih se nitko ne želi sjećati.

Vukovar. Grad na samom istoku Hrvatske. Tijekom devedesetih godina prošloga stoljeća pretrpio je velika razaranja u Domovinskom ratu (1991.-1995.) i postao simbolom mnogih razrušenih gradova i ljudskih žrtava diljem Hrvatske. Zanimalo me kako je to u Vukovaru. Čitali smo „Priče iz Vukovara“, Siniše Glavaševića u kojima je Siniša opisao grad Vukovar s puno topline i ljubavi. Pisao je kako mu je netko dirao parkove, klupe na kojima su još uvijek urezana nečija imena, sjenu u kojoj su ti ljudi istodobno dali i primili prvi poljubac, da je netko jednostavno ukrao sve. Ljudi su ostali i branili ga do posljednjeg trena. Kako danas izgleda taj grad? Je li se uspio oporaviti od silne štete? Kako izgledaju ljudi i domovi u Vukovaru? Djeca, moji vršnjaci? Bezbroj pitanja ...

Već sam jednom bila na istoku Hrvatske, u Osijeku, ali me predivna slavonska ravnica svaki put očara. Ogromni kvadrati predivnog žutog cvijeća uljane repice krasi zelena polja i plodne oranice. Da stvar bude bolja, toga jutra toplo je sunce zasjalo još jače, neočekivano. Nebo je postalo vedro s pokojim oblačkom, a i autobus je živnuo, svi su se razbudili i započeli svoje razgovore, što mi je uvelike uljepšalo dugo putovanje. Smijeha i veselja nije nedostajalo, pamtit ću neke od tih trenutaka kao najljepše u životu.

Ulaskom u grad Vukovar, moji su se osjećaji pomiješali. Tuga i sreća naizmjenice. Ljudi su ovdje ginuli kako bi obranili svoju domovinu te proživljavali strahote koje ne mogu ni zamisliti. Tragovi strahota ogledali su se u neobnovljenim fasadama pojedinih kuća čija su pročelja još uvijek bila izbrazdana rupama od metaka i gelera. Osjećaj tuge odmah bi zamijenila sreća zbog prekrasno uređenih cvjetnih trgova, kružnih tokova s kojih su se smiješile male nježne raznobojne maćuhice i bijele tratinčice. Ljubav cvijeća, rekao bi naš pjesnik A.G.Matoš, a ja bih dodala – popravi svačije raspoloženje. Da grad ipak živi, vidjelo se to po nasmijanim licima djece i starijih osoba.

Uskoro se pred mojim očima pojavila prekrasna novouređena zgrada žute boje, Muzej grada Vukovara ili dvorac Eltz. Iz kratkotrajnog posjeta ipak sam mogla ponešto naučiti o geografskom položaju grada Vukovara, njegovoj kulturi koju je osobito njegovala obitelj Eltz. Sljedeća lokacija bio je Muzej vučedolske kulture. Fascinira spoznaja da su 3000 godina pr. Kr. na ovom prostoru živjeli ljudi koji su uz bogatu i raznovrsnu proizvodnju keramičkih posuda, izradu oruđa i oružja, gradili i vrlo praktične nastambe, imali stroj za tkanje tkanine ...

Vozeći se autobusom do crkve sv. Filipa i Jakova razmišljala sam kako je ljudima bilo živjeti u Vukovaru za vrijeme rata. Poslušali smo predavanje o crkvi i njenom stradanju, te smo pogledali spomenik osobama poginulim za vrijeme okupacije Vukovara. Ni prelijepi pogled na Dunav nije me uspio oraspoložiti, nažalost.

Vrativši se u autobus, neplanirano smo posjetili i Vodotoranj, simbol grada Vukovara. Za nas je to bila predivna vijest. Autobusom se širio nekakav pozitivan duh, razgovori nisu prestajali i svirala je muzika. Održavali smo lijepu atmosferu.

Razgledavanje Vodotornja i pogled s njega mi je uspjelo popraviti raspoloženje. Užasno se bojim visina pa sam se jedva uspela stubama. Pogled s Vodotornja bio je prekrasan. Mogao si vidjeti cijeli Vukovar, svaku kuću, svako polje i stablo. Vukovar na dlanu. Završivši razgledavanje svih mjesta koja su nam bila predviđena toga dana, zaputili smo se prema hostelu „Dubrovnik” gdje smo prespavali. Večer smo proveli u samostalnom razgledavanju grada, što je bilo zabavno.

Idućeg dana posjetili smo memorijalne lokacije. Prošli smo kraj Kukuruznog puta- puta spasa. Taj je put dulje vrijeme bio jedina poveznica između okupiranog grada Vukovara i hrvatskog teritorija. Put nas je odveo pokraj sela Bogdanovac, da bismo stigli do Borovog naselja. U Borovu naselju smo obišli Borovo Commerce. Ondje smo vidjeli ostatke velikog skladišta i tvornice cipela koja je nekoć zapošljavala preko 20000 ljudi. U vrijeme okupacije Vukovara skladište je skrivalo oko tisuću ljudi. Sljedeće mjesto gdje smo otišli bio je Spomen dom Hrvatskih branitelja na Trpinjskoj cesti. U Spomen domu smo imali kratko predavanje. Unutar Spomen doma su se na zidovima nalazila imena svih Hrvatskih branitelja koji su ponosno branili svoju domovinu i poginuli za nju. Sve je bilo na svoj način zanimljivo slušati.

Vukovarska bolnica meni je bilo najzanimljivije mjesto koje smo posjetili. Rekla bih da je ona djelomično razlog zašto sam silno željela posjetiti Vukovar. Vodičkinja nas je na ulazu u bolnicu upozorila na eventualnu slabost zbog prizora koje ćemo vidjeti, te kako u tome slučaju možemo izaći van. No, mene je silno zanimalo kako to sve izgleda, pa sam skupila hrabrosti i odlučila ostati. Podrumski prostor gdje su prije 30 godina, mjesecima živjeli ranjenici, bio je sablasan. Sastojao se od dugačkog hodnika gdje su sa svake strane u redu stajali ranjenici u bolničkim krevetima i 8 međusobno povezanih prostorija od kojih su 3 bile za zbrinjavanje ranjenika, a ostalih 5 za potrepštine liječnika, poput wc-a, kuhinje, mjesta za spavanje, mjesta za agregate i spremnike te ostave. Podrumom je strujao nekakav hladan zrak što je još više stvaralo nelagodu. Iako je bilo sablasno, nekako te znatiželja vuče da sve to dobro promotriš i razmisliš o životu u jednom takvom podrumu, u takvoj situaciji.

Na Memorijalnom groblju žrtava iz Domovinskog rata održano nam je kratko predavanje, te smo se fotografirali s našim razrednicama. Sve je bilo vrlo spokojno i mirno. Nismo se predugo zadržavali na groblju, požurili smo dalje jer se bližilo naše vrijeme za odlazak kući, na Rab.

Zadnje, ali jednako bitno mjesto koje smo posjetili bila je Ovčara, masovna grobnica, mjesto na kojem su ubijeni ranjenici i djelatnici Vukovarske bolnice koja je bila okupirana 20. studenog 1991. godine. Na Ovčari je ubijeno otprilike 200 ljudi, među kojima se našao i naš značajni pisac i novinar Siniša Glavašević koji je za vrijeme rata u Vukovaru izvješćivao o stanju putem radija. Mnogi od ovih ljudi još uvijek nemaju svoje konačno počivalište jer se za njima još uvijek traga.

Iz daljine, osoba koja ne zna da je to Ovčara rekla bi kako je mjesto predivno. Širok pogled na ogromnu ravnicu, zgodni maleni putić koji vodi do spomen-ploče na kojoj se nalazi mnoštvo krunica, kraj spomen-ploče više od 200 malenih i urednih grmova, koji stoje poredani u redove, veliki mramorni spomenik, onda opet putić, pa veliko drvo. Svaki od navedenih detalja ima svoju simboliku. Malenih 200 i nešto grmova predstavlja po svaku žrtvu koja je ubijena na Ovčari, spomenik se nalazi tamo da bismo odali spomen ubijenima, te kako bi pokazali da i dalje mislimo na njih i sada kad ih nema. A veliko drvo? Veliko drvo predstavlja život. Predstavlja onaj razgranati put koji ne završava, predstavlja sve ono dobro. Govori nam da koliko god smrt bila teška i razorna, da život uvijek prevlada. Govori nam da živimo za one koji nisu imali prilike, da ispišemo novu budućnost bez smrti.

Vraćajući se sa Ovčare u busu je neko vrijeme bilo začuđujuće tiho. Svi su šutjeli. Netko je zurio kroz prozor, netko gledao u mobitel, a netko se zabavljao predmetima oko sebe.

Svatko od nas iz Vukovara se kući vratio s nekim novim znanjem i iskustvom. Shvatila sam kako moji prijatelji i ja zapravo imamo mnogo više životnih mogućnosti i sreće od djece prije 30 godina. Te su nam mogućnosti omogućili naši hrabri branitelji koji su dali život kako bi spasili ovu domovinu i budućnost naroda koji živi u njoj i zato je naša zadaća nastaviti njihov posao, brinuti se da ne ponovimo greške iz prošlosti, te da svakodnevno ispisujemo budućnost u kojoj će rat i nasilna smrt biti samo daleka prošlost.

Andrijana Pahljina, 8.b